

IFJÚSÁGUNK ÉS A REÁ VÁRÓ NAGY PROBLÉMÁK.

Írta: SOMOS ELEMÉR dr., a Szövetség ö. t. b. elnöke.

A mai élet szinte napról napra az évszázadok óta megoldatlan vagy pedig az ipari civilizáció következtében létrejött olyan nehéz kérdéseket hoz napfényre, állít a politikai, gazdasági élet vezetői elé, amilyenekből egynek-egynek a megoldása is szinte az egész társadalmi, gazdasági élet átszervezését, reformálását teszi szükségessé.

Az egyes államok gazdasági elzárkózottsága, a munkanélküliség, a veszedelmesen tért hódító gép, a dolgozó osztályok jogosan növekvő igényei, az öregek és fiatalok szembenállása, amely az átlagos életkor meghosszabbodása miatt évről-évre súlyosabb lett, a családi élet válsága, az egyes államok túlfegyverkezése, a különböző népeknek, társadalmi osztályoknak szinte mesterségesen szított egymás elleni gyűlölete stb., stb., mind olyan nehéz kérdések, amelyeket vagy legalább is jó-részüket a most felnövekvő ifjúságnak — első-sorban pedig annak a szellemi elitnek kell megoldania, amely előképzettségénél, műveltségénél, pozíciójánál, agyi fejlettségénél fogva arra hivatott. Nézzük tehát közelebbről mai egyetemi ifjúságunkat, fiatal diplomásainkat, nézzük az életkörülményeiket, érdeklődési területüket, hogy vajjon fognak-e tudni kitermelni maguk közül olyan széles látókörű, bátor, tárgyilagosan gondolkozó, nagy tudású férfiakat, akik e kérdéseket

a megoldás felé segítik, akik eléggé bátrak lesznek a tőke túlkapásainak megakadályozására s ugyanekkor a munkásosztály diktatúráját, egyeduralmát sem segítik elő.

A XX. század az ember életében mélyreható, sohasem tapasztalt változást hozott.

Az ipari civilizáció következtében, a ma embernek életmódja jóval kényelmesebb, védettebb, mint a régieké volt. A városi emberek ma jól fűtött lakásokban laknak, villamoson, autóbuzsón járnak, a középosztály táplálkozása bővebb, mint az elődöké. (A munkás, nincstelen földmunkásé, zselléré a legtöbb helyen viszont jóval hiányosabb.)

A jómódban élők sokkal kényelmesebb, puhább körülmények között nőnek föl, a szegényebb néposztály viszont az elsőrendű életszükségleti cikkeket is jobban nélkülözi, mint az elődök.

Régebben a földbirtokososztály tagjai valóságos urak voltak, akiknek szorosabb kapcsolatuk volt a földdel, s a földet művelő, állatokra vigyázó cselédekkel, jobbágyokkal, nem fűtötte őket a profitéhség, természetesnek vették, hogy a dolgozók magukat s családjukat ennivalóval ellássák, ma viszont a gyakorlatban nem sokat jelentő jogokat kaptak a nincstelenek, a «puszták fiai», ezzel szemben a kommenció állandóan csökken, a racionalizálás, a profit hajszolása miatt minden lehetőséget a tulajdonos vagy a bérlő használ föl, halálszik el a szegény ember elől. A városi proletariátus is egyre szaporodik s az önálló családok száma fogy, a kis műhelyeket elnyeli a gyár, a kartellek, az ő sok tisztviselőikkel, munkásaikkal és maga az államgépezet is tulajdonképpen néhány hatalmi pénzcsoport függvényévé süllyed, amikor természetesen a társadalmi, gazdasági s politikai élet is ezek irányításától függ. Így jut lassanként néhány ember kezébe sohasem álmodott hatalom.

Az emberek a pénz utáni rohanásban meg-

feledkeznek az élet igazi céljainak a kutatásától, a morálról, a pénz, s ismét csak a pénz megszerzése a legfőbb cél, amely mellett minden másodrendűvé válik.

A munkásság lassanként szervezkedik a profit-éhségében telhetetlen töke ellen és mind nagyobb súllyal lép föl a magasabb bérek, kevesebb munkaidő érdekében.

A fiatalság, mely ilyen miliőben nő fel, — szorosabban véve az egyetemi ifjúság — mivel tagjai különböző osztályok tagjaiból tevődnek össze — természetesen nem egységes.

Mint a protestáns ifjúság több éven át volt vezetője, sajnálattal láttam, hogy a nagy kérdések iránt még érzékkel is csak igen kevesen viseltetnek a fölnövekedő nemzedék tagjai közül. Voltak közöttük magukat jól kiképező szakemberek, voltak s vannak, akik komoly aggodalommal, érző szívvel viseltetnek a szegényebb népesség gondjai iránt, akik különböző szociális, falukutatói munkában részt vesznek.

Általában azonban talán éppen az egyre rosszabbodó szociális és gazdasági helyzet miatt, a gazdagabbak, jobbmódúak természetesen, megváltoztathatatlanok, törvényszerű fejlődés következményének fogadják el a mai veszedelmes helyzetet, a szegényebb osztályok föltörekvő fiai pedig elsősorban a saját fajtájukról feledkeznek meg, sietve tagadják meg az édesanyát és apát, hogy így biztosabban jussanak az irigyelt osztály silány, de fix javadalmazású állásai egyikébe. Ezt a fiatalságot hozzászoktatták az alamizna segélyekhez, már korán megtanulta, hogy különböző egyesületekben a szavazatát, felszólalását pár pengős segélyekért az uralkodó rezsimnek rendelkezésére bocsássa, ez már csak érdekből tüntet, lelkesedik, alázatos, alkalmazkodó, jól tanuló, élni akar, de általában hiányzik belőle

az önállóság, a felelősségvállalás, az eszmékért való bátor kiállás minden veszedelemmel szemben. Hiányoznak, vagy nagyon kevesen vannak a bátor, igazságos, tárgyilagos, nem alázkodó, igazi protestáns jellemek. Pedig ezekre volna ma igen nagy szükség. Még soha, mióta a világ fennáll, az emberiségnek olyan nagy lehetőségei nem voltak, mint ma.

Ha a most felnövő generáció a technika vívmányait, a gépet, a tőkét, a higiénia, az orvostudomány eredményét az ember szolgálatába tudja állítani, ha a hülyéket, degeneráltakat, elmebetegeket, börtönök lakóit szelektálni tudja az egészséges társadalomtól, az egészségesek szaporodását elősegítve, ezeket pedig gátolva, ha gondoskodik arról, hogy a nagy termelési látszólagos feleslegek a rászorulóknak gondjait megoldják, akkor pár évtizedes nivós kitarató munka után az emberiség óriási lépéssel haladt a tökéletesség útján előre. Ehhez azonban egy jólképzett, erős idegrendszerű, kiegyensúlyozott, bátor szellemi elitre van szükség, mely akárhonnan származott is, a szegény, nincstelen néposztályok érdekeivel, küzdelmével, életével kollektív egységbe tud forni s velük együtt, őket vezetve harcolja ki minden dolgozó részére a minden megszületett embert megillető munkát és kenyeret. A nőket, különösen az intellektus nőit vissza kell vezetni a családba a bridgettől, sporttól, táncból, stb., mert a csak ezekkel foglalkozó, a családi élet nehézségeitől, a gyermekszülés s gyermekneveléstől féltő nő nélkül, egy egészséges, kiegyensúlyozott fiatalság eljövetele el nem képzelhető.

Ébredjenek már végre tudatára, hogy az életani sorsuk nem a sportban, szavazati jogban, laboratóriumban, stb. a férfival való versengésre predesztinálta őket, mint ahogy a férfiak sem akarnak a szülésben, gyermeknevelésben, az otthon

kicsinyes, de a család sorsát döntően befolyásoló légkör kialakításában, rendbentartásán versenytársak lenni.

Ezek meggondolása után, azt hiszem, mindenki előtt világos a Diákszövetség munkaköre, teendője. Elsősorban a nagy kérdések megoldására alkalmas férfiak igazi, értékes, független, bátor, protestáns jellemek kialakítását kell elősegítenie.

A nemzeti nagy célok elérése érdekében állandóan meg kell világítani a profitéhes tőke s a tehetetlen nyomor veszedelmes következményeit. Minden ember felelős nemzete sorsáért és ha a legkisebbtől a legnagyobb pozíciójú emberig mindenki az életével a magasabb erkölcsi elveket valósítja meg s ha mindenki a konstitucionális lehetőségek határáig tökéletesebb életet iparkodik élni, akkor a mai nehéz kérdések megoldása egyszerre könnyebb lesz. A szegényebb réteg tehetséges fiaiba bele kell oltanunk, hogy ne szegyeijék paraszti vagy munkás származásukat, mert a munkát, akár szellemi, akár fizikai, a modern társadalom csak megbecsülni tudja. Azon épülhet csak föl.

Ki kell irtani ifjúsági közéletünkől az alamiznaszerű segélyezést. Segélyt csak arra rászoruló, tehetséges, egyetemi tanulmányaikban kiváló eredményt felmutatni tudó fiatalok kapjanak, de ezt a segélyt a főiskola elvégzése után pár évvel fizessék vissza. Az ilyen segélyezés öntudattossá teszi a szegényt, mivel csak kölcsönt kap a társadalomtól, amellet néhány év múlva a visszafizetett összegekből mind több és több kitűnő, tehetséges paraszt, földmunkás fiú képezheti tovább magát és segíthet fajtáján, nyomorúságban élő testvérén. A szociális lelkiismeret állandó ébrentartása, nevelése a fontos.

Olyan fiatalságot kell nevelnünk, amely nyitott szemmel látja a mai élet megoldandó súlyos

kérdéseit, amely egységes a földmunkás, paraszt é munkásosztály egészségügyi, szociális és gazdasági helyzetének sürgős fölemelése gondolatában, amely látja azt a veszedelmet, azt az egész magyarságot érintő szerencsétlenséget, amely a kérdések meg nem oldása esetén bekövetkezhethet.

A protestáns társadalom igazi értékének a leg-minimálisabb kötelessége a magyar jövővel szemben, hogy a fiatalságot jó példával, az idősebb igaz testvéri szeretetével és önzetlenségével segítse elő útján, készítse elő a mai kaotikus kérdések megoldására, mert minden nemzet olyan jövőt remélhet, amilyen ifjúságot nevel magának.